

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tuloverolain väliaikaisesta muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tuloverolakia. Esityksen mukaan yhteisöjen yleistä verovelvollisuutta tosiasiallisen johtopaikan perusteella koskevan määrättyihin rahastoihin sovellettavan määräaikaisen rahastopoikkeuksen voimassaoloa jatkettaisiin vuodella.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2026 alusta ja olemaan voimassa vuoden 2026 loppuun. Lakia sovellettaisiin vuodelta 2026 toimitettavassa verotuksessa.

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

Määräaikaista rahastopoikkeusta koskeva ehdotus liittyy hallituksen esitykseen HE 136/2020 vp tuloverolain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta sekä sen johdosta annettuun valtiovarainvaliokunnan mietintöön VaVM 33/2020 vp.

2 Nykytila ja sen arviointi

Tuloverolain (1535/1992) 9 §:ssä säädetään yhteisöjen yleisestä ja rajoitetusta verovelvollisuudesta. Tuloverolain 9 §:ää muutettiin 1.1.2021 voimaan tulleella lailla tuloverolain muuttamisesta (1188/2020). Lain 1188/2020 voimaantulosäännöksen mukaan lakia sovellettiin ensimmäisen kerran vuodelta 2021 toimitettavassa verotuksessa. Voimaantulosäännökseen sisältyi siirtymäsäännös, joka mukaan 9 §:n 8 momenttia sovelletaan toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa perustettuun tai rekisteröityyn, sijoitusrahastolain (213/2019) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 17 kohdassa tarkoitettuun yhteissijoitusyritykseen, jäljempänä *UCITS-rahasto*, sekä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa perustettuun tai rekisteröityyn, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun vaihtoehtorahastoon, jäljempänä *AIF-rahasto*, ensimmäisen kerran vasta vuodelta 2023 toimitettavassa verotuksessa, jäljempänä *rahastopoikkeus*.

Hallituksen esityksen HE 136/2020 vp mukaan siirtymäsäännös sisällytettiin lakiin, koska yleisen verovelvollisuuden laajentaminen tosiasiallisen johtopaikan perusteella UCITS- ja AIF-rahastoihin voisi lausuntopalautteen perusteella vaikuttaa Suomen kilpailukykyyn rahastojen hallinnoinnin osalta ja lamaannuttaa markkinat niiden rahastojen osalta, joiden verotus on jollakin perusteella epäselvä tai tulkinnanvarainen. Hallituksen esityksen mukaan pysyvään rahastopoikkeukseen voisi liittyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen valtiontuen näkökulmasta ongelmia, joita voitaisiin arvioida tarkemmin määräajan kuluessa. Määräajalla myös varmistettaisiin mahdollisuus riittävään siirtymäaikaan, mikäli toimialaa koskeva lainsäädäntö muuttuisi.

Valtiovarainvaliokunnan mietinnössä VaVM 33/2020 vp todettiin, että esityksen mukaan valtiovarainministeriö selvittää kahden vuoden siirtymäajan kuluessa pysyvään rahastopoikkeukseen Euroopan unionin valtiontukinäkökohdat. Keskustelujen EU:n komission kanssa pysyvään rahastopoikkeukseen liittyvistä valtiontukinäkökohdista ollessa kesken tuloverolakiin lisättiin määräaikainen vuonna 2023 sovellettava 9 a § lailla 1123/2022. Pykälän mukaan tuloverolain 9 §:n 1 momentin 1 kohtaa ja 8 momenttia ei sovelleta toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa perustettuun tai rekisteröityyn UCITS-rahastoon sekä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa perustettuun tai rekisteröityyn AIF-rahastoon vuodelta 2023 toimitettavassa verotuksessa. Lailla 1194/2023 tuloverolakiin lisättiin määräaikainen vuosina 2024 ja 2025 sovellettava 9 a §, jolla määräaikaisen rahastopoikkeuksen voimassaoloa jatkettiin kahdella vuodella.

Keskustelut EU:n komission kanssa pysyvään rahastopoikkeukseen liittyvistä valtiontukinäkökohdista ovat johtaneet tarpeeseen arvioida, olisiko rahastopoikkeuksen tavoitteet saavutettavissa valtiontukinäkökohtien kannalta toimivammalla tavalla. Työ pysyvän ratkaisun löytämiseksi on kuitenkin vielä kesken valtiovarainministeriössä. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen puoliväliriihen kasvutoimia koskevan liitteen 2 (23.4.2025) mukaan rahastopoikkeusta jatketaan määräaikaaisesti tarvittaessa, kunnes pysyvämpi ratkaisu on löydetty turvaamaan verotuksen selvyiden ja tätä kautta alan työpaikat Suomessa.

3 Tavoitteet

Esityksellä ehdotetaan rahastopoikkeuksen voimassaoloaikaa jatkettavaksi vuodella. Lakimuutoksella pyritään takaamaan rahastosektorille toimintavarmuus siksi ajaksi, kun pysyvän ratkaisun vaihtoehtoja selvitetään.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Keskustelut EU:n komission kanssa pysyvään rahastopoikkeukseen liittyvistä valtiontakinäkökohdista ovat johtaneet tarpeeseen arvioida, olisiko rahastopoikkeuksen tavoitteet saavutettavissa valtiontakinäkökohtien kannalta toimivammalla tavalla. Koska eri vaihtoehtojen selvittäminen on kesken valtiovarainministeriössä, rahastopoikkeuksen voimassaoloaikaa ehdotetaan jatkettavaksi vuodella. Esityksessä ehdotetaan tuloverolakiin lisättäväksi uutta määräaikaista, vuonna 2026 sovellettavaa 9 a §:ää, jonka mukaan ETA-valtiossa perustettuihin tai rekisteröityihin UCITS- tai AIF-rahastoihin ei sovellettaisi tuloverolain 9 §:n 1 momentin 1 kohdan sekä 8 momentin säännöstä yhteisöjen yleisestä verovelvollisuudesta tosiasiallisen johtopaikan perusteella.

Verohallinnolta saadun tiedon mukaan nykyisen tuloverolain 9 a §:ään sisältyvän rahastopoikkeuksen soveltamisesta ei ole kertynyt tietoa, sillä poikkeuksen soveltamisalan piiriin kuuluvien toimijoiden ei tarvitse jättää veroilmoitusta Suomeen. Myöskään ennakkoratkaisuissa tai muussa neuvonnassa ei ole noussut esille säännösten soveltamiseen liittyviä kysymyksiä. Ehdotetulla muutoksella ei arvioida olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

5 Lausuntojen pyytäminen

Esityksestä ei ole pyydetty lausuntoja. Lausuntomenettelyä ei ole pidetty välttämättömänä, koska kyse on väliaikaisen ratkaisun jatkamisesta yhdellä vuodella.

6 Säännöskohtaiset perustelut

9 a §. *Määräaikainen vuonna 2026 sovellettava rahastopoikkeus.* Määräaikaista rahastopoikkeusta ehdotetaan jatkettavaksi vuodella. Tuloverolakiin ehdotetaan lisättäväksi määräaikainen, vuonna 2026 sovellettava rahastopoikkeus, jossa säädettäisiin, että 9 §:n 1 momentin 1 kohtaa ja 8 momenttia ei sovellettaisi vuodelta 2026 toimitettavassa verotuksessa toisessa ETA-valtiossa perustettuun tai rekisteröityyn UCITS- tai AIF-rahastoon.

7 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan vuoden 2026 alusta ja on voimassa vuoden 2026 loppuun. Lakia sovellettaisiin vuoden 2026 verotuksessa.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

tuloverolain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään tuloverolakiin (1535/1992) väliaikaisesti uusi 9 a § seuraavasti:

9 a §

Määräaikainen vuonna 2026 sovellettava rahastopoikkeus

Vuodelta 2026 toimitettavassa verotuksessa ei kuitenkaan sovelleta 9 §:n 1 momentin 1 kohtaa ja 8 momenttia toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa perustettuun tai rekisteröityyn sijoitusrahastolain (213/2019) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 17 kohdassa tarkoitettuun yhteissijoitusyritykseen eikä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa perustettuun tai rekisteröityyn vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun vaihtoehtorahastoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2026.
Lakia sovelletaan vuodelta 2026 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä 28.5.2025

Pääministeri

Petteri Orpo

Valtiovarainministeri Riikka Purra